

مرور سیستماتیک (متاآنالیز) کارآزمایی های بالینی با لیزر برای ازبین بردن موهای ناخواسته

دکتر پرویز طوسی^۱، دکتر فرهاد ملک زاد^۲، دکتر افشین صدیقها^۳

۱- استاد، ۲- استادیار، ۳- دستیار؛ مرکز تحقیقات پوست، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

مقدمه: تئوری فتودرمولیز انتخابی منجر به تکامل انواعی از لیزرها برای از بین بردن موهای ناخواسته شامل انتهای کوتاه طیف لیزر ۶۹۴ نانومتر (روبی)، میانه ۷۵۵ نانومتر (الکساندریت) و ۸۱۰ نانومتر (دیود) و انتهای بلند شامل ۱۰۶۴ نانومتر (Nd:YAG) شده است.

هدف: مرور سیستماتیک کارآزمایی های بالینی انجام شده با استفاده از منابع نوری لیزر برای از بین بردن موهای ناخواسته

روش اجرا: تمامی کارآزمایی های بالینی مربوط به لیزرهای مورد استفاده در تخریب مو طی سال های ۲۰۰۳-۱۹۹۸ میلادی مورد بررسی قرار گرفت. بعداز حذف منابع هتروژنیته در مخزن اطلاعات، نتایج کارآزمایی ها بر اساس نوع لیزر ترکیب شد. مقایسه نتایج هم به صورت دوتایی با آزمون t و هم به صورت همزمان با آزمون ANOVA صورت گرفت و

مقادیر $P < 0.05$ دارای اعتبار آماری در نظر گرفته شد. **یافته ها:** میزان کاهش مو حداقل ۶ ماه بعد از آخرین درمان و پس از دست کم ۳ جلسه درمان در لیزر دیود $57/5 \pm 14/1\%$ ، لیزر Nd:YAG $42/3 \pm 24/3\%$ ، لیزر آلکساندرایت $54/7 \pm 17/1\%$ و لیزر روبی $52/8 \pm 10/6\%$ بود. مقایسه نتایج مشخص کرد که لیزر دیود از همه قوی تر و لیزر Nd:YAG نسبت به بقیه با نتایج ضعیف تری همراه است.

نتیجه گیری: مؤثرترین لیزر برای از بین بردن موی ناخواسته لیزر دیود است. ولی با توجه به آن که بایستی در پوست های تیره شدت جریان را بالا برد و این نکته مشخصاً همراه بالارفتن میزان عوارض است، بهتر آن که از این لیزر بیش تر در پوست های روشن استفاده شود.

واژه های کلیدی: لیزر، مو، هیرسوئیسم

فصلنامه بیماری های پوست، پاییز ۱۳۸۳؛ ۲۹: ۱۴-۷

مقدمه

روش های قدیمی حذف موهای ناخواسته شامل تراشیدن (shaving)، موم (waxing)، مواد شیمیایی و الکترولیز بود که همه این روش ها به نتایج موقت منجر می شد. معرفی

تئوری فتودرمولیز به ایجاد انواع سیستم های لیزر منجر و مشخص شد طول موج های مختلفی به صورت مؤثر در حذف مو تأثیر دارند. اولین لیزر، لیزر Nd:YAG یا همان Infrared Q Switch Laser بود که همراه با محلول موضعی کربن مورد استفاده قرار می گرفت. محلول پایه کربن برای درمان قبل از لیزر به صورت موضعی استفاده می شد که به سمت فولیکول مو پایین می رفت و برای لیزر

مؤلف مسوول: دکتر پرویز طوسی - تهران، خیابان کارگر جنوبی، انتهای خیابان کمالی، مرکز پزشکی آموزشی درمانی لقمان حکیم، ساختمان شماره ۱، طبقه ۲، مرکز تحقیقات پوست